

Bøger på hebraisk

Hebraisk på skolen

Biblia Universa et Hebraica guidem cum latina interpretatione. Leipzig, 1657. – *Biblia Hebraica, ad optimorum tam impressorum quam manuscriptorum aliquot codicum fidem collata.* Frankfurt, 1716. – Hebraisk skolebog (Genesis)

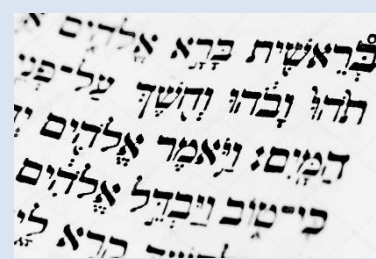
Den ældste af de ovennævnte værker er en græsk udgave af Biblen med latinske kommentarer, trykt i Leipzig 1657. Dernæst en hebraisk udgave af Biblen, trykt i Frankfurt am Main 1716. Endelig en skolebog på hebraisk, indeholdende teksten til 1. Mosebog (Genesis). Her kendes ingen detaljer om udgivelsessted og –år.

I gamle dage, da skolen var latinskole, stillede uddannelsen primært mod, at skolens elever senere skulle være præster. Af den grund indgik Biblens to originalsprog hebraisk og græsk på skemaet helt frem til omkring 1900 – i Danmark nord for Kongeåen ophørte det som skolefag i 1871. Dette er den primære årsag til, at skolen stadig råder over hebraisk-sprogede bøger.

Den **hebraiske skolebog**, må vel nærmest betegnes som en kuriositet. Den er brugt i undervisningen for antagelig ca. 250 år siden. Et godt gæt er, at den har tilhørt skolens kantor, **Johann Gottlieb Sauppe**, der netop underviste i faget hebraisk fra ca. 1770 frem til sin død i 1796. Han skal have kunnet den hebraiske grammatik nærmest udenad, men var i øvrigt lidt af en sølle eksistens, der "havde let til flasken", som man sagde, og som endte sine dage som næsten blind. Time efter time, år ud og år ind, har han siddet med denne las med æselører, blækklatter, snydenoter og det hele og terpet hebraisk grammatik med disciplene.

Ak, ja: Hvis bare bøger kunne tale!

Det gl. Testamente

De skrifter, der tilsammen udgør det, der i den kristne religion omtales som **Det gamle Testamente**, blev oprindeligt

affattet på hebraisk. Dette sprog gik af brug som aktivt, levende talesprog i tiden omkring **Jesu** fødsel, men kom alligevel til at stå som den autoritative kilde til at forstå Biblens ældste skrifter. Derfor indgår hebraisk stadig i bl.a. præsteuddannelsen i Danmark. Desuden er hebraisk i dag staten Israels officielle sprog.

Jesus talte selv et såkaldt "aramæisk-hebraisk" sprog. Iflg. Det nye Testamente henviste han flere gange til "**Loven, Skriften og Profeterne**", d.v.s. de klassiske hebraiske skrifter, der rummedes i det nuværende Gamle Testamente.

Med "**Loven**" (Torah, תורה) menes ikke mindst de fem Mosebøger, der indleder Det Gamle Testamente. "**Skriften**", kaldet Ketubim, består f.eks. Salmernes Bog, Ordsprogenes Bog, Jobs Bog, Ruths Bog og en hel del flere. Endelig udgøres "**Profeterne**" (Nevi'im, נביאים) af tekster som Dommerbogen, Josvas Bog, Esajas Bog, Ezekiels Bog.

Skolebøger

Det hænder ikke ofte, at man er så heldig at falde over **gamle SKOLEbøger** i skolens bibliotek – altså bøger, der har været brugt til god gammel-dags undervisning. Det er der mange grunde til, bl.a. at eleverne helt frem til 1954 selv skulle betale for deres skolebøger, hvad enten man så købte dem fra ny hos boghandleren eller som brugt hos tidligere elever. En skønne dag, når bøgerne ikke kunne hænge sammen længere eller slet og ret blev forældet i forhold til fagets gældende pensum, blev de kasseret.

En anden grund er, at Haderslev Katedralskole aldrig har haft noget fælles system for skole- og biblioteksbøger – i modsætning til folkeskolen, hvor skolebibliotekaren står for begge dele. Har man i gamle dages gymnasium haft trang til at bevare en gammel, udrangeret skolebog, har en sådan næppe **fundet sit sidste hvilested på biblioteket!**

Årsag nr. tre er, at administrationen af klassesæt o.l. på Haderslev Katedralskole gennem de sidste ca. 100 år er blevet praktiseret efter mange forskellige modeller. I mange år var der en særlig "**beginspektor**", d.v.s. en lærer, der holdt styr på klassesættene nede i skolens bogkælder. Med "fagklasssegymnasiets" indførelse i 1967 og pladsmanglen i 1970'erne og frem, tog man mere og mere **fagernes særskilte depoter** i brug som opmagasineringssted for en del af fagets undervisningsbøger. Det var her, de såkaldte "**fagbosser**" kom ind i billedet.

Først de sidste 10-15 år har vi haft en **særskilt bogadministration**, hvor bøgerne registreres, opbevares, udleveres, afleveres etc. på basis af et ensartet, IT-baseret system.